

СТОПАНСКА КОНЮНКТУРА

БИЗНЕС АНКЕТИ НА НСИ^{1,2,3}, ЮЛИ 2010 ГОДИНА

През юли 2010 г. **общият показател на бизнес климата**⁴ се повишава с 1.4 пункта спрямо юни поради подобряване на бизнес климата в промишлеността и сектора на услугите (граф. 1).

Промисленост. Съставният показател „бизнес климат в промишлеността“ през юли 2010 г. нараства с 2.3 пункта в сравнение с предходния месец (граф. 2). Това се дължи на по-оптимистичните оценки на мениджърите за настоящото бизнес състояние на предприятията. Оценката за настоящата производствена активност също се подобрява (балансовият показател се покачва с 3.9 пункта) (граф. 3). Очакванията за бизнес състоянието и дейността през следващите месеци обаче са по-умерени в сравнение с изразените мнения през миналия месец. По отношение на очакванията за персонала все още има намерения за съкращаване сред 12.5% от предприятията.

Средното натоварване на мощностите в промишлеността през юли намалява с 0.6 пункта в сравнение с април и достига 67.9% (граф. 4). Предприятията съобщават за излишък от мощности с оглед на очакваното търсене през следващите месеци (граф. 5).

През юли основните проблеми за развитието на бизнеса в отрасъла продължават да бъдат несигурната икономическа среда и недостатъчното търсене.

В положителна посока са предвижданията за износа през следващите три месеца (граф. 6). По-благоприятно се оценяват също конкурентните позиции на предприятията както на вътрешния пазар, така и на пазарите в страните във и извън Европейския съюз.

По отношение на продажните цени в промишлеността през следващите три месеца няма очаквания за повишение.

Строителство. През юли 2010 г. равнището на съставния показател „бизнес климат“ се понижава с близо един пункт поради влошените оценки за настоящото бизнес състояние на предприятията (граф. 7). По мнение на стопанските ръководители има намаление на строителната дейност в сравнение с предходния месец (граф. 8), като и прогнозите за следващите три месеца са по-неблагоприятни, независимо че делът на предприятията, които очакват производството да нарасне, е 27.4%. Същевременно се предвижда по-нататъшно съкращаване на персонала. Спрямо юни леко се е намалил броят на клиентите със закъснения в плащанията.

Настоящата осигуреност на производството с поръчки е малко по-добра отколкото през юни. Производственият график е осигурен с договори за по-голям период от време в сравнение с три месеца по-рано - 5.7 месеца при 4.5 за април (граф. 9). Очакванията за нови поръчки през следващите шест месеца обаче са по-песимистични отколкото преди три месеца.

Основните проблеми, които пречат на дейността на строителните предприятия, продължават да са несигурната икономическа среда, недостигът на финансови средства и недостатъчното търсене, като през юли особено се засилва негативното влияние на първия фактор при известно отслабване на влиянието на другите два фактора (граф. 10).

Относно цените в строителството предвижданията на строителните предприемачи са в посока на запазване на тяхното равнище през следващите три месеца.

Търговия на дребно. Низходящата тенденция на съставния показател „бизнес климат“ продължава и през юли - равнището му е с половин пункт под това за предходния месец (граф. 11). Настоящото бизнес състояние на предприятията се подобрява (граф. 12), но са влошени очакванията за следващите шест месеца. По данни от бизнес анкетата търговците на дребно имат по-слаби очаквания за увеличение на продажбите през следващите три месеца. Като цяло очакванията на предприемачите за поръчките към доставчиците са също песимистични.

Недостатъчното търсене и несигурната икономическа среда продължават да бъдат основните фактори, затрудняващи дейността на предприятията в сектора (граф. 13).

Услуги⁵. През юли съставният показател „бизнес климат в сектора на услугите“ нараства с 4.0 пункта в сравнение с предходния месец (граф. 14), което се дължи на подобрените оценки и очаквания на мениджърите за бизнес състоянието на предприятията. По-благоприятни са и оценките за настоящото търсене на услуги, но очакванията за следващите три месеца са по-песимистични (граф. 15).

Несигурната икономическа среда е най-сериозният фактор, затрудняващ дейността на предприятията в сектора. Вторият по тежест фактор е конкуренцията, чието негативно влияние нараства през юли с 5.3 пункта в сравнение с предходния месец (граф. 16).

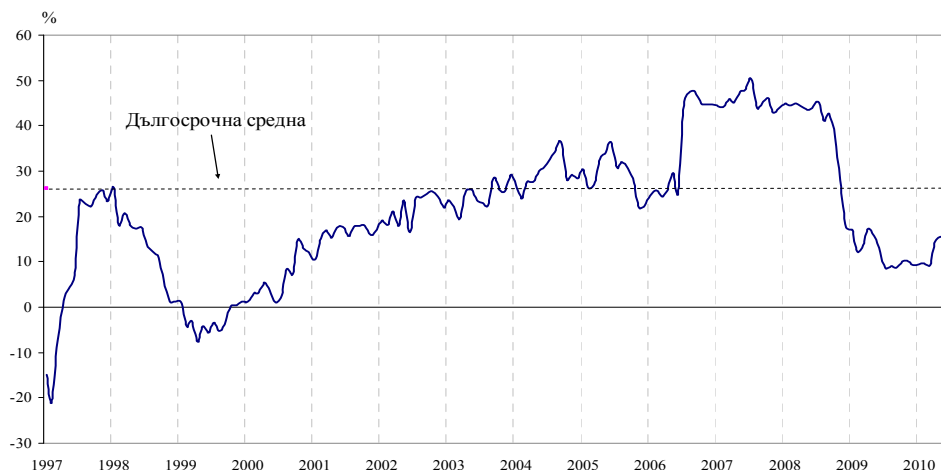
По мнение на мениджърите през следващите три месеца не се очаква повишение на продажните цени в сектора на услугите.

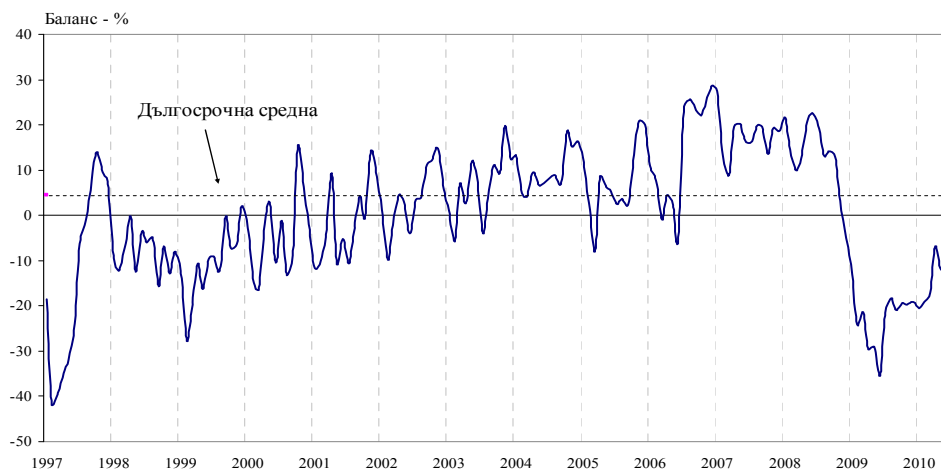
Графика 1. Бизнес климат - общо

Графика 2. Бизнес климат в промишлеността

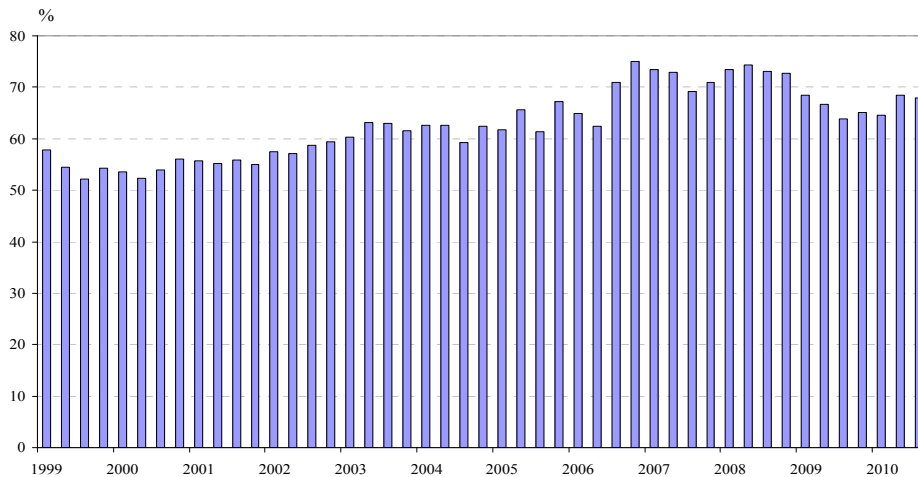

Графика 3. Настояща производствена активност в промишлеността

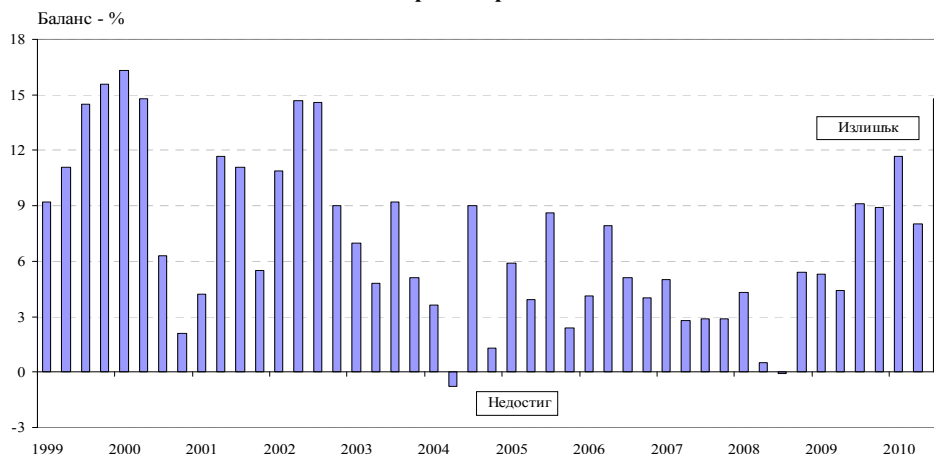

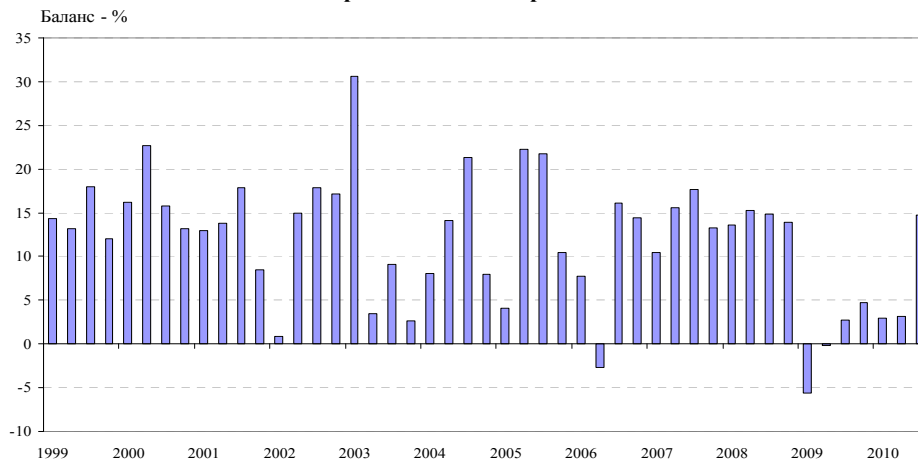
Графика 4. Средно натоварване на мощностите в промишлеността

Графика 5. Производствен капацитет в промишлеността с оглед на очакваното търсене през следващите месеци

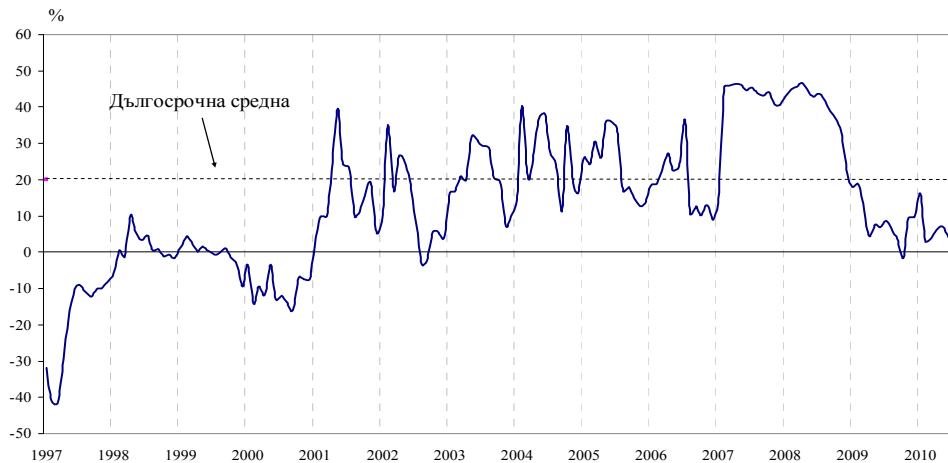

Графика 6. Очаквания за износ в промишлеността през следващите три месеца

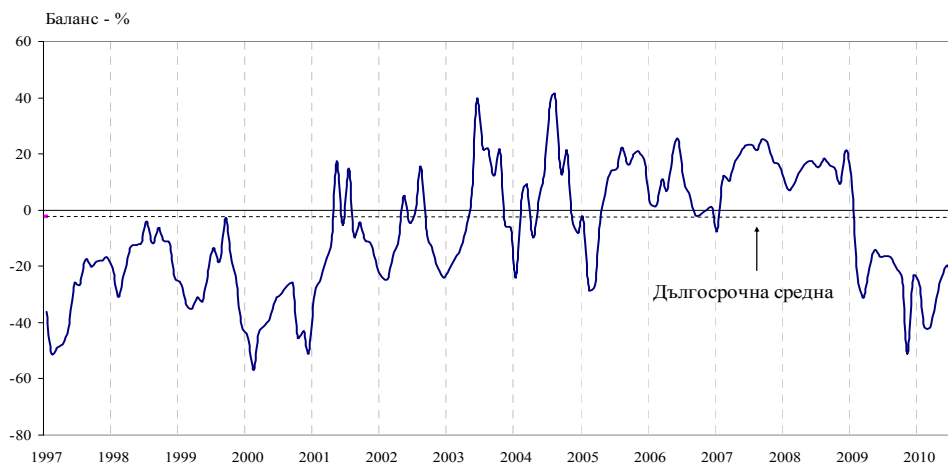

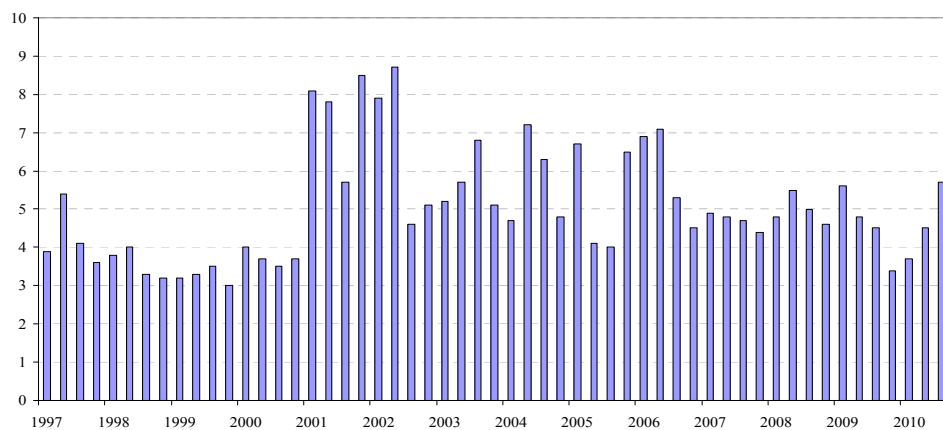
Графика 7. Бизнес климат в строителството

Графика 8. Настояща строителна активност

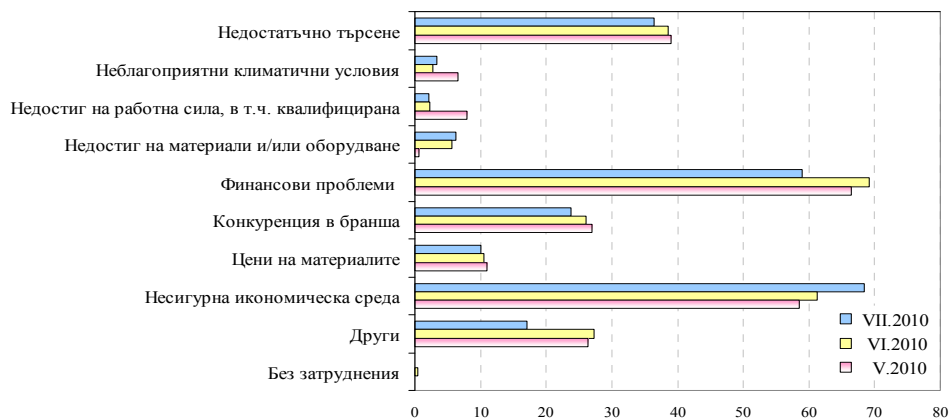

Графика 9. Осигуреност на производството с поръчки в строителството - брой месеци

Графика 10. Затруднения в строителната дейност
(Относителен дял от предприятията - %)

Графика 11. Бизнес климат в търговията на дребно

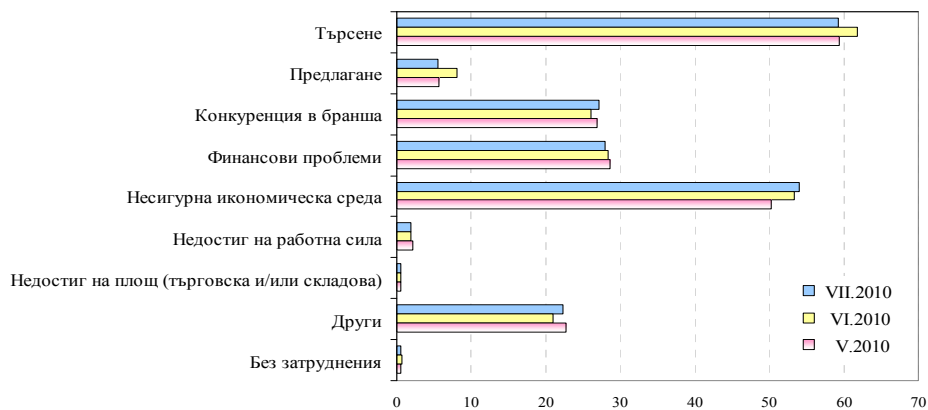

Графика 12. Настоящо бизнес състояние в търговията на дребно

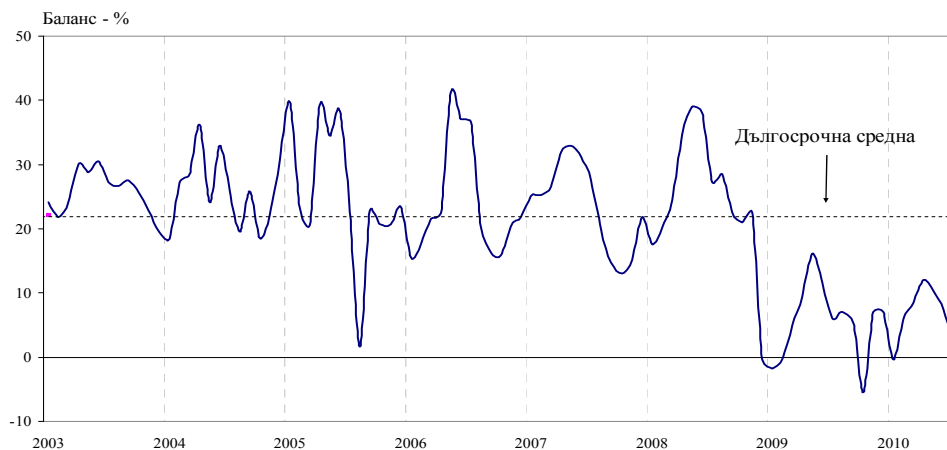
Графика 13. Фактори, ограничаващи подобряването на бизнес ситуацията в търговията на дребно (Относителен дял от предприятията - %)

Графика 14. Бизнес климат в сектора на услугите

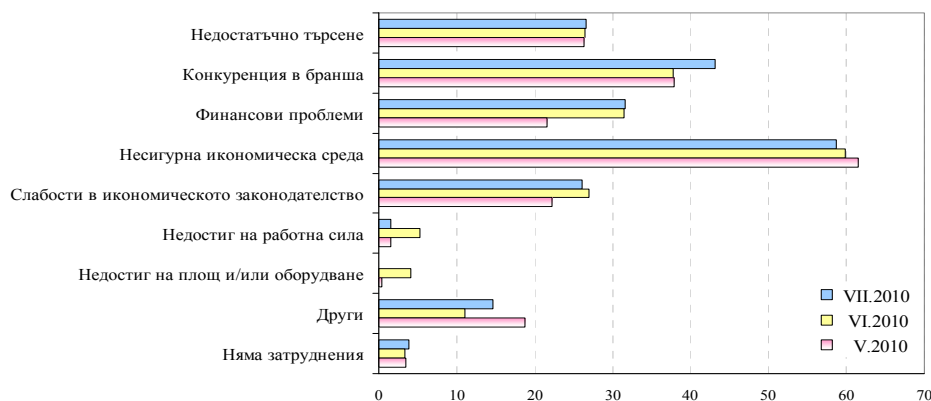

Графика 15. Очаквано търсене в сектора на услугите през следващите три месеца

**Графика 16. Фактори, затрудняващи дейността в сектора на услугите
(Относителен дял от предприятията - %)**

¹ От юли 2010 г. НСИ започва публикуването на данните от бизнес анкетите съобразно новата Класификация на икономическите дейности (КИД - 2008) (NACE Rev. 2). Всички динамични редове са преизчислени съобразно Класификацията и са съпоставими във времето.

² От май 2002 г. всички бизнес наблюдения се финансират съвместно от НСИ и Европейската комисия съгласно подписани споразумения между двете институции. НСИ се ангажира да провежда наблюденията съгласно хармонизираната програма на Европейския съюз. Всяко съобщение или публикация на НСИ е с автор НСИ и Комисията не носи отговорност за ползата, която може да бъде извлечена от информацията, съдържаща се в тях.

³ Отговорите на въпросите от анкетите са представени в тристепенна категорийна скала от типа: „увеличение”, „без промяна”, „намаление” или „над нормално”, „нормално”, „под нормално”. Балансите на оценките се изчисляват като разлика на относителните дялове по екстремните варианти на отговор. **Показателят „бизнес климат”** е средна геометрична на балансите на оценките за настоящата и за очакваната бизнес ситуация в предприятията през следващите шест месеца.

⁴ Общият показател на бизнес климата е претеглена средна аритметична на четири отраслови показателя на бизнес климата - в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите, като последният показател е включен в общия динамичен ред от май 2002 година.

⁵ Без търговия.